

Střípky z historie: 4. Chebská Bible 1300 - 1400 n.l.

Chebská Bible

České glosy v hebrejské literatuře

Chebská Bible je nejstarší hebrejský rukopis v Čechách. Vznikla mezi lety 1300 - 1400 a obsahuje česky vepsané glosy.

Cheb byl ve středověku známým střediskem židovské vzdělanosti. Nejvýznamnějším zdejším učencem byl rabi Nathan. Vedl v Chebu ješivu (talmudskou školu), která získala věhlas v celé střední Evropě. Rabín Nathan později odešel do Palestiny. V Palestině se stal prvním známým Židem z českých zemí. Zemřel v 1. polovině 15. století a je pohřben v Jeruzalémě.

V Chebské Bibli, podobně jako v jiné hebrejské literatuře psané na území českých zemí, jsou doloženy české glosy. Fragmenty zapisované hebrejským písmem v glosách ke středověkým hebrejským textům v „jazyce Kenaánu“ – Iešon Kena’an se vyskytují v Chebské Bibli i v dalších středověkých hebrejských textech z 10. – 13. století. Nejvíce slovanských výrazů zapisovaných hebrejským písmem se z místních slovanských jazyků (čeština, polština, lužická srbština) dochovalo v češtině, resp. ve staročeštině. Glosovány byly především talmud a liturgie.

Glosy sloužily jako vysvětlivky pro židovské čtenáře, kteří již plyně neovládali hebrejštinu, popř. tam, kde klasická hebrejštinu neměla dostatek pojmů (obdobné případy se vyskytují i v dalších evropských jazycích). Byly psány hebrejsky, které foneticky (v souhláskách) zachycovaly staročeská slova a bývala uvozena „bi-lešon kena'an“ (v jazyku kenaanském).

Zdroj:

Ondřej Bláha, Robert Dittmann, Karel Komárek, Daniel Polakovič, Lenka Uličná – *Kenaanské glosy ve středověkých hebrejských rukopisech s vazbou na české země*, [Academia](#), edice Judaica

[Iva Nakládalová](#)

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)